

A gyártók gyakran túl konzervatív-
van állnak a fejlesztésekhez, pe-
dig lenne néhány funkció, amely
jelentősen megkönnyítené a fotó-
sok dolgát. Ezekből gyűjtöttünk
össze néhányat.

10 DOLOG, AMIT HIÁNYOLUNK A FÉNYKÉPEZŐGÉPEKBŐL

■ SZITA PÉTER

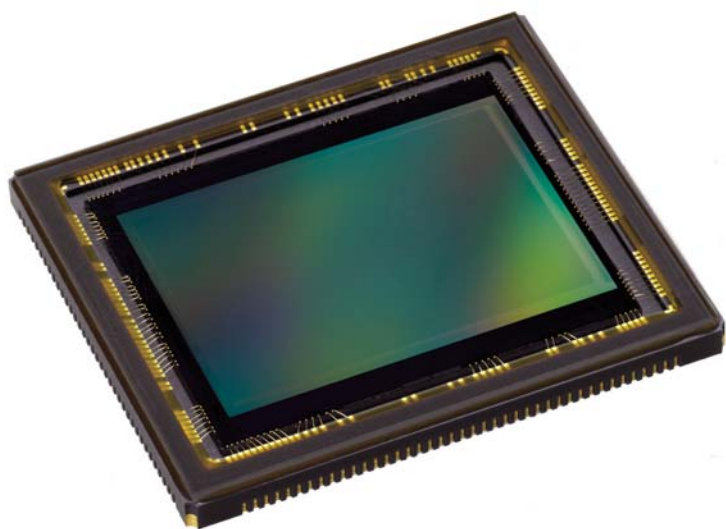
Szerkesztőségünkben rengeteg fényképezőgép fordul meg, a tesztelés során rendszeresen felmerül, hogy milyen jó lenne még valamilyen funkció egy-egy kamerába. Vannak olyan kitűnő megoldások, amelyeket egy-egy gyártó ugyan alkalmaz, mások viszont nem. Vannak olyanok is, amelyek csak az utólagos képfeldolgozás során valósíthatók meg, pedig maga a fényképezőgép is el tudná őket végezni. Ezekből szedtünk össze egy csokorra valót, remélve, hogy ötletet adunk a gyártóknak. Ha önnek is vannak ötletei, amelyeket szívesen látna megvalósítva egy-egy fényképezőgépben, írja meg szerkesztőségünknek, a legjobbakat közzétesszük!

Automatikus AF-finomhangolás

A tükörreflexesekben alkalmazott fázisdetektoros AF-modulok pontatlansága sok fotós életét keseríti meg, nem véletlen, hogy lapunk is kétrészes cikkben foglalkozott a témával korábban. Sok fényképezőgépnél az egyes objektívekhez külön-külön be kell hangolni az AF-rendszert, de van, hogy egy zoomobjektív különböző zoomállásaihoz vagy a különböző tárgytávolságokhoz külön-külön korrekcióra lenne szükség. A finomhangolás körülmenyes művelet, pedig a fényképezőgép maga is el tudná végezni. Hiszen élőkép módban a képszenzoron elvi okokból pontos az élességállítás, így a gyártóknak nem lenne más dolguk, csak automatizálni a folyamatot. A fényképezőgép élességet állítana a fázisdetektoros modullal, majd élőképre váltana, és ellenőrizné, hogy pontos-e az eredmény. Ha nem, akkor automatikusan hangolna, majd megismételné a mérést. Ezt elvégeztethetnék a géppel a zoomobjektív különböző gyújtótávolságain, és szükség esetén különböző tárgytávolságokon, így néhány perc alatt pontos paramétersereg állna rendelkezésre a fényképezőgépben, rengeteg bosszúságtól és kézi állítgatástól kímélve meg a fotósokat.

Kisebb felbontású nyers képek

A RAW-formátum számtalan utólagos módosításra ad lehetőséget, de sokszor körülményessé teszi a munkafolyamatot hatalmas fájlméretével. A 20-40 megapixeles felbontású gépek korában jó lenne, ha a kisebb képfelbontásokat nemcsak JPEG-, hanem RAW-formátum használatakor is be lehetne állítani, így akkor sem telne meg a kártyánk több tíz megabyte-os fotókkal, ha nincs

szükség a sok megapixelre, de nem szeretnénk elesni a precíz utólagos képfeldolgozástól. Egy-egy professzionális vagy felső kategóriás fényképezőgépben már találni ilyen opciót, de jó lenne, ha minden gépben megjelenne, különösen, hogy ma már sok belépőszintű gép is 24 megapixeles.

AF bracketing és mélységélesség-szimuláció

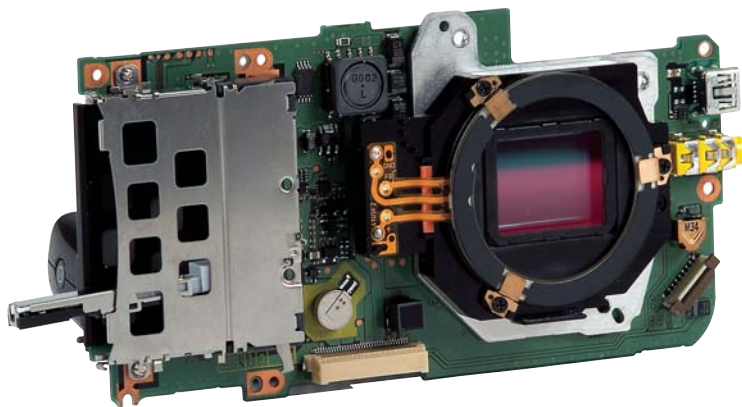
A focus stacking néven ismert eljárással lapunkban is foglalkoztunk. Több, kisebb mélységélességű fotóból egy nagy mélységélességű kép állítható össze vele. Az összetett utólagos feldolgozást nyugodtan felválthatná a fényképezőgépbe integrált eljárás, a gép jól ki tudná kalkulálni a készítendő képek számát és a további paramétereket, valamint elvégezhetné a feldolgozást is. A kis szenzoros kameráknál viszont fordított a probléma, sokszor a kis mélységélesség létrehozása jelent nehézséget. Ez is megoldható lenne néhány különbözőképp fókuszált fotó felhasználásával, okostelefonokra talánunk is ilyen alkalmazást, de örülnénk neki a kompakt és bridge gépekben is. Eggyel tovább lépve megoldható lenne az utólagos fókuszálást nyújtó Lytro kamerák szimulációja is. A több eltérő fókusszal elkészített kép feldolgozásával utólag fókuszálható felvételeket is nyerhetnénk egy közönséges fényképezőgép segítségével. Egyszerű és hasznos lenne a kevés helyen látott AF bracketing is, azaz több felvétel készíthetne egyetlen gombnyomásra kissé eltérő fókusszal. Kis mélységélességű fotózásnál a fényképezőgépen úgyis nehéz megítélni az eredményt, a több felvételtől azonban később ki lehetne választani a jót.

Olcsó fix objektívek

Ugyan nem a fényképezőgépek beépített szolgáltatásáról van szó, de nem mehetünk el szó nélkül az olcsó és kicsi fix objektívek hiánya mellett. Az igényes amatőrök többsége hamar túl szeretne lépni az alapzoomok kielégítő, de nem kimagasló képminőségén és gyenge fényerején. A legtöbb fix objektív azonban nagy, nehéz és drága. Vagy kicsi és még drágább. A gyártók egymás után jelentik be a sok százezer, esetenként félmillió forintos kiemelkedő minőségű fixeket, de ezeket aligha fogja megvásárolni egy hobbifotós. Ma már olyan fejlettek a fényképezőgépen belüli lencsehiba-korrekciós eljárások, hogy semmi sem akadályozná, hogy a gyártók valóban olcsó és kicsi fixeket készítsenek, amelyeknek például a torzítását vagy színhibáját fejlett szoftveres korrekció tüntetné el. Ezekkel így is sokkal jobb képminőség lenne elérhető, mint egy alapzoommal, nem is beszélve a jobb fényerőről.

Egyszerű beállítás manuális módban

Sokan használnak manuális expozícióvezérlést, így ugyanis jobban áttekinthető és kézben tartható az expozíció. Az adott témárészletre kitalált értékeket manuális beállítás esetén nem fogja megváltoztatni, ha kicsit több égbolt vagy sötét terü-

let kerül a képre. A fényviszonyok hirtelen változása vagy egy más felvételi szituáció esetén azonban sokat kell tekergetni a tárcsákon, amíg ismét megtaláljuk a helyes értékeket. A Pentax kitűnő, máshol eddig még nem alkalmazott megoldásában egy gomb lenyomására a fényképezőgép előzékeny beállítja nekünk manuális módban az adott fényviszonyokhoz a helyes értékpárost, amelyet már ízlésünk szerint tovább finomíthatunk egy-egy tárcsatekeréssel. A legtöbb esetben ehhez még külön gomb sem kellene, mert manuális módban az egyébként is funkció nélkül árválkodó AE-lock gombra lehetne programozni ezt. Szívesen látnánk más gyártók gépeiben is.

Mélységélesség-kalkulátor a gépben

Vannak olyan felvételi helyzetek, amikor számszerűen is jó lenne ismerni a mélységélesség határait, vagy legalábbis magát az éles tartományt. Egy portrénál például azonnal nyilvánvalóvá válna, hogy a 3 centis tartományba nem biztos, hogy belefér az arc minden része, egy tájképnél pedig egyszerűen meghatározhatnánk a hiperfokális távolságot, amelynél a lehető legnagyobb a mélységélesség. Néhány Fujifilm gépben van olyan élességskála a manuális beállításnál, amely kijelzi a képernyőn a mélységélességet is, jó lenne, ha kicsit továbbfejlesztve más gépeknél is lenne ilyen funkció. A legtöbb cserélhető objektív fényképezőgép számára az objektív visszajelzi a tárgytávolságot, a gép számára ismert a gyújtótávolság és a rekeszérték is, ezekből kalkulálható a mélységélesség. Aki jelenleg kíváncsi erre, kénytelen táblázatot vagy okostelefonos kalkulátorprogramot használni. Nem is beszélve arról, hogy a mai objektíveken örülhetünk, ha egyáltalán számszerű élességskálát találunk, a mélységélességi határok fejtüntetése már régen nem divat.

Adaptív érzékenység

Bár a szenzortechnológia rohamos fejlődése minden eddiginél nagyobb dinamikájú és alacsonyabb zajú képek készítését teszi lehetővé, a természetben előforduló hatalmas kontrasztokhoz gyakran még így is kevés az egyetlen expozícióval rögzíthető dinamika. A CMOS-érzékelők korában nem lenne megoldhatatlan, hogy minden egyes pixel különböző mértékű erősítéssel, azaz különböző érzékenységgel működjön. A világos részekben így pl. ISO 100-ra állított pixelek, a sötétebbeken ISO 200 és 400 értékre hangoltak dolgoznának. Az élőképes kameráknál már az élőkép alapján kalkulálható lenne a megfelelő adaptív maszk, amelyet az adott expozíciónál alkalmazni kell.

Ugyan több gyártó is rendelkezik különféle dinamika-kiterjesztő módszerekkel, azok azonban a szenzorból már kiolvasott, még nyers felvételt manipulálásával érik el az eredményt, megkímélve minket az idegőrlő RAW-feldolgozástól és a nagy kontrasztok kézi kiegyengetésétől. Egy ilyen szenzor még a különösen nagy kontrasztú helyzetekben is szükségtelenné tenné a körülményes, többfelvételes HDR-technikát.

Testre szabható kiégésfigyelmeztetés

Arra a legtöbb fényképezőgép képes, hogy visszajátzáskor villogtatással figyelmeztessen a kiégett részletekre, ez azonban sokszor nem elég. A villogtatás sok gépnél csak a mind a három csatornában kiégett felületekre figyelmeztet, pedig sokszor már az is problémát okoz, ha a pixelek világossága csak 1-1 színcsatornában éri el a maximumot, lehetlenné téve ezzel az adott területeken az utólagos korrekciókat. A csatornánkénti kiégésfigyelmeztetés csak néhány gépben található meg, jó lenne, ha még több kamerában találkozhatnánk vele. Jó lenne az is, ha megadható lenne, hogy csak a JPEG-képen, vagy magán a nyers állományon is kiégő részleteket mutassa a gép. Illetve sokszor jól jönne, ha a villogtatás határértékét lejjebb lehetne állítani, pl. hogy már 95%-os világosságnál figyelmeztessen. Csak néhány gépen látott szolgáltatás, hogy igény esetén a kiégettek mellett a feketébe bukó területeket is villogtassa, így az apró hisztogram bogarászása helyett jól látható lenne a figyelmeztetés.

Új expozíciós módok

A haladó amatőrök által használt négy klasszikus expozíciós mód (program, idő- és rekeszautomatika, illetve manuális) a filmes fotózás korában alakult ki, amikor az expozíciót az idő és a rekesz mellett meghatározó harmadik tényező, a film érzékenysége az egész tekercsen át adott volt. A korai digitális modellek magas zajszintjei is inkább fixen beállított, alacsony értéken tartott érzékenységet követeltek meg. Ma azonban már egy közep-kategóriás cserélhető objektív fényképezőgép is pl. ISO 100 és ISO 12 800 között jó minőségű képeket készít, és

az érzékenység előlépett elsődleges expozíciós paraméterré. Bár minden gépen találunk automata ISO-állítást, sokszor azonban számtalan gombnyomás kell ahhoz, hogy a három expozíciós paraméterből kiválasszuk azt, amelyet kézben szeretnénk tartani, és azt, amelynek állítását inkább a gépre bízánk. Újra kellene tehát gondolni az expozíciós módokat, hogy szabadon, egy-egy gombnyomással választhassuk meg a három paraméter automata vagy kézi beállításának lehetőségét.

Személyre szabás számítógéppel

A mai fényképezőgépek maguk is számítógépek belülről, sokszor számtalan egyedi beállítási, személyreszabási lehetőséggel rendelkeznek. Sok gépen felhasználó által definiált üzemmódok is találhatóak, ezek beállításához azonban rengeteg gombnyomás és némi felkészültség szükséges. Egy profi gép esetében több száz opcióról

van szó. Jó lenne, ha a fényképezőgépet számítógéphez csatlakoztatva, egy célszoftverben végezhetnénk el gépünk testre szabását. Az egyes opciókhoz részletes magyarázószövegek is tartozhatnának, így nem kellene a sokszor alig érthető rövidítések alapján tájékozódni. A számítógép használata új beállításokhoz is kaput nyithatna, például teljesen egyedileg határozhatnánk meg, hogy az élőképen milyen információk látszódnak, nem korlátozná választásunkat a fejlesztők által kitalált 2-3 lehetőség. ■